

1. Bestuur en Dienstverlening

1.1 Gemeenteraad en 1.2 College van B&W

Het APB vindt dat:

- De raad en het college eerst moeten luisteren naar wat inwoners willen en dan pas plannen moeten maken.
- Het college dicht bij de inwoners moet staan en wil daarom dat de portefeuillehouders herkenbaar en aanspreekbaar zijn.
- De raad en het college open en eerlijk moeten zijn naar de inwoners.
- De omvang van de gemeentelijke organisatie afgestemd moet zijn op de reële werkdruk/last. De verhouding tussen vast en ingehuurd personeel hierop afgestemd moet worden, waarbij zo weinig mogelijk gebruik gemaakt moet worden van ingehuurd personeel.
- De verbonden partijen (Gemeenschappelijke regelingen) waar Etten-Leur aan deelneemt, kritisch gevolgd moeten worden en moet blijven voldoen aan Kwaliteitsverbetering, Kostenbeheersing en Krachtenbundeling. Het APB is hierin de afgelopen 4 jaar kartrekker geweest en wil dit blijven.
- De samenwerkende gemeenten zich moeten inspannen om hun inwoners duidelijk te maken welke doelen regionaal nagestreefd worden, en wat hiervan waargemaakt wordt.
- De gemeente moet netwerken op provinciaal en landelijk niveau om subsidies en co-financieringsconstructies te verwerven

1.3 Publieksdienstverlening

De verhouding overheid-inwoners is veranderd. Inwoners zijn steeds mondiger en er wordt steeds meer eigen initiatief van hen verwacht. Dat vraagt een ambtenaar nieuwe stijl die in deze nieuwe tijden oplossingsgericht handelt en werkt vanuit de grondhouding; JA MITS en niet vanuit NEE TENZIJ.

Het APB vindt daarnaast dat:

- Bij de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening rekening gehouden moet worden met inwoners die geen digitale middelen hebben of er geen kennis van hebben.
- Het mogelijk moet blijven om telefonisch afspraken te maken en persoonlijke gesprekken te hebben in het stadskantoor.
- De contacten met de inwoners vanuit een klantgerichte en klantvriendelijke basishouding tot stand moeten komen.
- De persoonlijke vrijheid van inwoners gerespecteerd moet worden en zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat inwoners informatie herhaaldelijk moeten verstrekken.

1.4 Dienstverlening aan derden

Het APB staat voor uitwisseling van kennis en capaciteit met andere gemeenten omdat er dan minder extern personeel ingehuurd hoeft te worden en ondersteuning geboden kan worden aan andere gemeenten. Het doel daarbij moet zijn en blijven dat de dienstverlening vanuit de gemeenten verbeterd wordt en de kennis en kunde geoptimaliseerd worden.

1.5 Financiën

Het APB wil dat:

- Inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn.
- Er bezuinigd wordt als dat nodig is, maar ook geïnvesteerd wordt als dat mogelijk is.
- Er voldoende reserves zijn om tegenvallers op te vangen.
- Kostenstijging voor inwoners zoveel mogelijk worden beperkt.

2. Wonen

2.1 Ruimtelijke Ontwikkeling

Het APB wil:

- Zo weinig mogelijk hoogbouw. Per locatie moet het belang van de benodigde woningen en de bouwhoogte in relatie tot de omgeving afgewogen worden.
- Dat (nieuwbouw)woningen levensloopbestendig gemaakt worden zodat ouderen en inwoners met een beperking langer zelfstandig kunnen blijven wonen.
- De scheiding van functiegebruik tussen het bedrijventerrein aan de Vosdonk, wonen in de kern, kantoren en dienstverlening aan de Parklaan behouden.
- Tijdelijke kleinschalige huisvesting voor arbeidsmigranten door kamerverhuur aan maximaal 4 alleenstaande personen per woning.
- Dat bij nieuwe ontwikkelingen in de agrarische sector altijd het belang van de inwoners in het buitengebied afgewogen wordt.
- Dat al het mogelijke in werking gesteld moet worden om industrie ten zuiden van de A58 te voorkomen. Dit kan door:
  - Uitbreiding en herstructurering van bestaande industrieterreinen.
  - Minder beperkende regels voor bouwen binnen bestaande bebouwing en herstructurering.
- Dat na de realisatie van de woningbouwlocaties Schoenmakershoek en De Streek, Haansberg Oost aangewezen wordt als mogelijke woningbouwlocatie. De gemeente heeft hier in het verleden al gronden aangekocht.

2.2 Bouwen

Het APB vindt dat:

- De herkenbaarheid van Etten-Leur door onder meer onze monumentale panden en karakteristieke straten behouden moet blijven.
- Bij nieuwbouwontwikkelingen altijd vanaf het begin van het gehele proces met de inwoners in de omgeving goed overleg gevoerd moet worden.
- Aan leegstaande locaties snel een nieuwe invulling gegeven moet worden.
- Openbaar groen en speelgelegenheden behouden moet blijven en waar mogelijk uitgebreid moeten worden.
- Er voldoende aanbod moet zijn van betaalbare woningen, voor ouderen, starters en mensen met een beperking met daarbij voldoende voorzieningen in de wijk.
- Vastgehouden moet worden aan de bestaande afspraken met de woonstichting:
  - Samen inzetten op het verbeteren van de leefbaarheid in wijken en buurten.
  - Meer kamerverhuur voor woningzoekenden met een urgentie.
  - Geen tekort aan sociale huurwoningen.
  - In goed overleg met de gemeente het tempo van nieuwbouw van huurwoningen te bepalen, waarbij overwogen kan worden om ook andere partijen dit te laten realiseren.
  - Initiatieven vanuit de woonstichting om de energielasten van haar woningbezit te verlagen.
- De winkelgebieden aantrekkelijk gehouden moeten worden en aan de randen van de winkelgebieden de leegstand omgevormd moet worden naar woongebieden.
- Meer mogelijkheden gecreëerd moeten worden voor behoud van bijgebouwen in het buitengebied.

2.3 Grondbedrijf

Het APB wil:

- Dat de gemeente nieuwe gronden aankoopt als dat nodig is, om de regie te houden op het realiseren van voldoende geschikte woningen en bedrijfsontwikkeling.
- Afstemming tussen gemeenten over het grondprijzenbeleid om oneigenlijke concurrentie te voorkomen. Verlaging van grondprijzen moet tot de mogelijkheden behoren om de bouw te stimuleren.

2.4 Mobiliteit

Het APB wil:

- Mogelijkheden onderzoeken en benutten om de parkeermogelijkheden rond het Van Bergenplein en de Kerkwerf te vergroten. Ook bij de Kloostergaard en het Anbarg is extra parkeergelegenheid gewenst.
- Dat er ook een goede en veilige oplossing moet komen voor het laden en lossen bij winkels aan het Van Bergenplein. Een onderzoek moet alle mogelijkheden daarvoor in beeld brengen. Algehele verplaatsing van de Jumbo en de Lidl naar het GGz-terrein is daarbij een serieuze optie.
- Een evaluatie van het parkeerbeleid in en rond het centrum van Etten-Leur. Na 2 jaar moet gekeken worden of er verbeteringen nodig zijn.
- Meer mogelijkheden voor oplaadpunten voor elektrische fietsen, scootmobielen en auto's.
- Veilige verkeerssituaties voor (spelende) kinderen, voetgangers en fietsers, in het bijzonder in woonwijken en rondom scholen. Aandachtspunt hierbij is het verkeersgedrag van het gemotoriseerde maar ook het langzame verkeer.
- De wildgroei aan verkeersborden tegengaan. Dit zal op diverse plaatsen in Etten-Leur meer duidelijkheid in het verkeer scheppen en tevens een besparing opleveren.
- Een goed bereikbaar openbaar vervoer naar werk- en onderwijslocaties in Etten-Leur en de regio. Voor alle inwoners met fysieke beperkingen moet het mogelijk zijn zich te kunnen verplaatsen. Wanneer dat niet mogelijk is met het Openbaar Vervoer moeten mogelijkheden als Valys, deeltaxi of de buurtbus oplossingen bieden.
- Dat het vrachtverkeer via de gewenste routes geleid wordt en er geen verkeersknooppunten ontstaan. De bewegwijzering moet hiervoor veranderd worden. De gemeente moet ervoor zorgen dat dit geactualiseerd wordt op navigatie soft-ware.
- Dat bij verkeersremmende maatregelen in de woonwijk, zoveel mogelijk gekozen wordt voor een inrichting waar minder drempels bij nodig zijn.

2.5 Veiligheid

Het APB wil:

- Buurtpreventie stimuleren en uitbreiden in geheel Etten-Leur.
- Goede verlichting bij openbare ruimten in de wijken. Inwoners moeten aangemoedigd worden hun eigen terreinen goed te verlichten bij voorkeur met ledverlichting.
- Dat de onveilige plekken in beeld worden gebracht en aangepakt worden zodat inwoners hun gevoel van veiligheid weer terug krijgen.
- Een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag. Wanneer hierdoor onrust ontstaat, moet zo snel mogelijk hulp ingeschakeld kunnen worden voor de persoon in kwestie, maar ook om de rust terug te laten keren in de wijk.
- Georganiseerde misdaad tegengaan, te denken valt aan criminele hennepkwekerijen.
- Het verkeersregiem op rotondes zo eenduidig mogelijk inrichten. De verschillen per rotonde zorgen voor verwarring en onveiligheid.

2.6 Milieu

Het APB vindt dat:

- Gemeentelijke accommodaties energiezuinig moeten zijn. Dit kan door het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.
- De gemeente een adviserende rol moet hebben bij bouwplannen en rekening moet houden met mogelijkheden om zonnepanelen te plaatsen.
- Private initiatieven gestimuleerd moeten worden.
- Duurzaam gebouwd moet worden met als voorbeeld De Streek.
- Bij vervanging van openbare verlichting gebruik gemaakt moet worden van ledverlichting.
- Initiatieven vanuit de woonstichting om de energielasten te verlagen moeten worden gestimuleerd. Voorbeeld hiervan is het opwekken van duurzame energie door maatschappelijke organisaties.

2.7 Wegen

Het APB wil:

- Meer investeringen voor onderhoud en renovatie van het openbaar gebied om de woonomgeving te verbeteren.
- Dat de kwaliteit van nieuw straatwerk en riolering gewaarborgd wordt. Daarvoor is meer en betere controle op de uit te voeren werkzaamheden nodig.
- Aandacht voor straten, pleinen, achterpaden en openbare gebouwen zodat die goed toegankelijk zijn, zonder wateroverlast en met goede verlichting.

2.8 Openbaar Groen

Het APB wil binnen het stedelijk gebied aanvullend groen, zeker in de wijken waar niet aan de groennorm wordt voldaan.

2.9 Riolering

Het APB vindt dat er blijvend aandacht besteed moet worden aan het voorkomen van wateroverlast. Bij nieuwe ontwikkelingen zal rekening gehouden moeten worden met de waterberging voor gebiedseigen water, en bij herbestrating van wegen naar capaciteitsverhoging van het rioolstelsel door bijvoorbeeld afkoppeling van regenwater.

2.10 Afval

Het APB wil dat:

- De kosten voor de extra ledigingen van restafval in de hand gehouden worden.
- Het mogelijk moet blijven om 2x per jaar 1 halve kubieke meter aan te bieden bij de milieustraat.
- Direct betaald kan worden bij de milieustraat, in plaats van achteraf de rekening te ontvangen.
- Extra gecontroleerd wordt op (niet)inwoners die zwerfafval achterlaten en illegaal storten in buitengebieden. Dit moet, voor zover mogelijk, streng gestraft worden.

2.11 Vastgoed

Veel gebouwen in Etten-Leur staan leeg op momenten waarop verenigingen en instellingen soortgelijke ruimten nodig hebben. Het APB vindt dat deze gebouwen multifunctioneel gebruikt moeten worden. Hierdoor kunnen gemeentelijke gebouwen vrijgemaakt worden en mogelijk afgestoten worden, wat besparingen oplevert. Hierbij moeten ook gebouwen betrokken worden die niet in eigendom zijn van de gemeente Etten-Leur.

3. Leven

Het APB wil al het mogelijke doen om voorzieningen te creëren en activiteiten te stimuleren die leiden tot een maximaal mogelijk welzijn van inwoners, in het bijzonder senioren en mensen met een beperking.

3.1 Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Het APB zet in op:

- Verdere ontwikkeling van woonservicegebieden. Een woonservicegebied is een (deel van een) wijk waar voldoende voorzieningen zijn voor wonen met zorg.
- Samenwerking met vertegenwoordigers van de groepen inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het zelfstandig kunnen leven.
- Het levensloopbestendig maken van (nieuwbouw)woningen zodat ouderen en inwoners met een beperking langer zelfstandig kunnen blijven wonen.
- Ondersteuning en facilitering mantelzorg.
- Maatwerk waarbij de goedkoopste doelmatige voorziening uitgangspunt is.
- Behoud van het huidige beleid, dus geen vermindering van voorzieningen.
- Extra aandacht voor de zorg en ondersteuning die dementerende inwoners nodig hebben.
- Het vergroten van "dementvriendelijkheid" door dit meer onder de aandacht te brengen onder alle inwoners.

3.2 Gezondheidszorg

Het APB vindt dat:

- Depressie en eenzaamheid teruggedrongen en voorkomen moeten worden. Activiteiten bij verenigingen en in de wijk zijn daarbij noodzakelijk.
- In de wijken mogelijkheden gecreëerd moeten worden die ervoor zorgen dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.
- Een gezonde leefstijl, sport en beweging voor alle inwoners gestimuleerd moeten worden.
- Bij uitbreiding van intensieve veehouderij zeer terughoudend opgetreden moet worden. Er mag geen overlast ontstaan voor de omgeving en gevaar op ziektes (q-koorts, longontsteking) moet uitgesloten zijn.

3.3 Jeugd

Het APB vindt dat:

- Er een uitgebreid programma moet komen dat gericht is op voorlichting aan jongeren over diverse onderwerpen en op hulp aan jongeren met problemen.
- Er speciale aandacht moet zijn voor activiteiten voor jongeren tussen 12 en 18 jaar, waarbij afspraken gemaakt worden met het Jongerenwerk.
- Er afstemming moet zijn met het onderwijs.
- Er zware zorg moet zijn als dat nodig is en lichtere zorg als dat kan.
- Het gehele gezin betrokken moet worden bij het oplossen van problemen die jeugdigen ondervinden.

3.4 Ouderen

Het APB vindt dat:

- Iedereen in Etten-Leur prettig oud moet kunnen worden.
- Er daarom voldoende betaalbare en geschikte woningen nodig zijn.
- Inwoners tijdig zelf zoveel mogelijk maatregelen moeten nemen om hun woning geschikt te maken en te houden voor hun oude dag.
- Er voldoende voorzieningen, zoals wijkgebouwen, in de buurt moeten zijn voor ontmoetingen.
- Ouderen met mobiele problemen geholpen moeten worden met vervoer en hulpmiddelen voor binnen- en buitenshuis.
- Ouderen binnen hun financiële draagkracht bij moeten dragen aan de individuele voorzieningen die door de gemeente beschikbaar worden gesteld.

3.5 Onderwijs

Het APB vindt dat:

- Voor iedereen, binnen of buiten de gemeentegrenzen, zo dichtbij mogelijk, passend onderwijs aangeboden moet kunnen worden.
- Door samenwerking tussen het Katholiek, Protestants en Openbaar onderwijs het onderwijs in zijn totaliteit verbeterd kan worden en op de kosten bespaard kan worden.
- Samenwerking tussen voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs, ondernemers en gemeente moet zorgen voor een betere aansluiting van schoolverlaters op de arbeidsmarkt.
- Er meer stageplaatsen voor onze scholieren moeten komen bij bedrijven in Etten-Leur.

3.6 Voorschoolse voorzieningen

Het APB vindt dat Peuterspeelzaalwerk en Kinderopvang ervoor moeten zorgen dat ontwikkelingsproblemen van kinderen vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden.

3.7 Sport

Etten-Leur heeft kwalitatief goede sportfaciliteiten. Het APB vindt dat samen met verenigingen onderzocht moet worden hoe deze multifunctioneler en intensiever gebruikt kunnen worden en hoe er meer ouderen gestimuleerd kunnen worden te gaan sporten.

3.8 Cultuur, toerisme en recreatie

Het APB vindt dat:

- Er een kwalitatief goed cultureel aanbod naar behoefte moet zijn tegen gelijkblijvende of lagere kosten. Samenwerking tussen organisaties moet daarbij worden aangemoedigd.
- Plaatselijke sociaal culturele activiteiten nooit mogen lijden onder commerciële activiteiten in de sociaal culturele gebouwen in Etten-Leur. Maatschappelijke evenementen moeten voorrang krijgen op puur commerciële activiteiten.
- De ingezette weg op het gebied van kunst en cultuuronderwijs door middel van KOEPEL voortgezet moet worden. Kinderen komen op deze manier vroegtijdig en op een speelse manier in aanraking met kunst en cultuur.
- Bestaande en nieuwe evenementen in Etten-Leur gestimuleerd moeten blijven, bijvoorbeeld door subsidiëring, om Etten-Leur cultureel, toeristisch en recreatief bruisend te houden. Daarbij samenwerking zoeken met de Van Goghstichting, de horeca, het winkelhart, de VVV etc.

3.9 Wijken

Het APB vindt dat er wijkgericht gewerkt moet worden zodat inwoners nog meer mee gaan denken, mee gaan praten en meebeslissen over zaken die betrekking hebben op hun buurt.

3.10 Werk

Het APB vindt dat:

- Aanbestedingen aan lokale bedrijven gegund moeten worden als dat mogelijk is.
- Werk boven inkomen gaat. Inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen moeten zo snel mogelijk naar (betaald) werk worden begeleid. Dit kan door een re-integratietraject of omscholingstraject.
- Er gericht beleid moet komen voor werkloze 55-plussers. Het beleid moet er op gericht worden dat deze groep weer aan het werk kan.
- Er voor werklozen die weinig kans maken op een betaalde baan een actief sociaal activeringsbeleid moet komen waarmee zij een zinvolle dagbesteding hebben, bijvoorbeeld in de wijken.
- Werkgevers actief benaderd moeten worden om meer inwoners met een arbeidshandicap aan een baan te helpen. De gemeente Etten-Leur moet hierin een voorbeeld stellen.
- Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Als dat niet lukt moet er op een andere manier een bijdrage aan de maatschappij worden geleverd.

3.11 Inkomen

Het APB vindt dat:

- Van uitkeringsgerechtigden verwacht mag worden dat zij zich inzetten voor maatschappelijke functies, betaald of onbetaald.
- Er voldoende controle uitgeoefend moet worden om uitkeringsfraude te voorkomen.
- Aangevoelde fraude bestraft moet worden.

3.12 Minima

Het APB vindt dat:

- Inwoners die moeten rondkomen van een minimuminkomen deel moeten kunnen nemen aan maatschappelijke activiteiten.
- De bijstandsnorm van 120% gehandhaafd moet worden.
- Schuldhulp verleend moet worden, voor inwoners die in financiële problemen zijn gekomen of in financiële problemen dreigen te komen.
- Hulp uit de omgeving van inwoners voor inwoners die van een minimuminkomen moeten rondkomen gestimuleerd moet worden. Initiatieven hiervoor kunnen een rol spelen bij het signaleren van probleemsituaties.
- Stille armoede opgespoord moet worden. Het bereik van de voorzieningen moet breder in beeld worden gebracht, waardoor inwoners die schromen gebruik te maken van de voorzieningen zich veilig en vertrouwd voelen om een beroep op deze voorzieningen te doen.